

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025268	IES As Telleiras	Narón	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Latín II	2º Bac.	4	116

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	23
4.2. Materiais e recursos didácticos	23
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	23
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	23
6. Medidas de atención á diversidade	24
7.1. Concreción dos elementos transversais	24
7.2. Actividades complementarias	24
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	25
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	25
9. Outros apartados	25

1. Introducción

A materia de latín ten como eixo principal reforzar e fundamentar a competencia plurilingüe do alumnado, ofrecéndolle contidos, pero tamén ferramentas coas que afondar no coñecemento e dominio das linguas modernas: un caudal léxico, nocións básicas sobre a evolución do latín ás linguas románicas, así como a súa presenza noutras linguas actuais, unha selección ampla de latinismos e expresións en latín de uso frecuente, e ademáis relacionadas con distintos ámbitos da vida: o Dereito, a Literatura, a Relixión, a Arte, a Economía, etc.

Neste segundo curso incorpórase como novidade o estudo dos principais xéneros e autores latinos, onde o alumnado deberá descubrir outra das raíces da nosa cultura e identidade europea, pois sempre se tomará en conta a contribución fundamental, e aínda viva e productiva, da literatura grecolatina á literatura universal. A través da lectura de textos e fragmentos escollidos, o alumnado deberá iniciarse na análise e comentario de textos literarios, reparando no seu valor humanístico e estético.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e/ou producir textos latinos de dificultade crecente e xustificar a súa comprensión e/ou produción, identificando e analizando os aspectos básicos da lingua latina, en sentido amplo, as súas unidades lingüísticas e reflexionando sobre elas mediante a comparación coas linguas de ensino e con outras linguas do repertorio individual do alumnado, e poñendo en práctica, se se considera oportuno, habilidades comunicativas tanto orais como escritas, para realizar unha lectura comprensiva, directa e eficaz e unha interpretación razoada do seu contido e, de ser o caso, unha produción oral e/ou escrita correcta.	1-2	2	1-2					
OBX2 - Distinguir os formantes latinos e explicar os cambios que tivesen lugar ao longo do tempo, comparándoos cos das linguas de ensino e outras linguas do repertorio individual do alumnado, para deducir o significado etimolóxico do léxico coñecido e os significados de léxico novo ou especializado.		2-3	1		50			
OBX3 - Ler, interpretar e comentar textos latinos de diferentes xéneros e épocas, asumindo o proceso creativo como complexo e inseparable do contexto histórico, social e político e das súas influencias artísticas, para identificar a súa xenealoxía e a súa achega á literatura europea.	4							1-2
OBX4 - Analizar as características da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, adquirindo coñecementos sobre o mundo romano e comparando criticamente o presente e o pasado, para valorar as achegas do mundo clásico latino á nosa contorna como base dunha cidadanía democrática e comprometida.	3	3		1	31	1		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Valorar criticamente o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, interesándose pola súa sustentabilidade e recoñecendo como produto da creación humana e como testemuño da historia, para explicar o legado material e inmaterial latino como transmisor de coñecemento e fonte de inspiración de creacións modernas e contemporáneas.	3			2		1-4	1	1-2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Flexión nominal e pronominal. Transmisión da literatura clásica. A épica.	Repaso e ampliación da morfoloxía nominal e pronominal, así como do uso dos casos e os graos do adxectivo. Sintaxe da oración de relativo	8	20	X		
2	Flexión verbal. Verbo Sum e compostos	Repaso e ampliación do verbo Sum e os seus compostos	2	4	X		
3	Flexión verbal. Verbos regulares. Voz pasiva	Repaso e ampliación da flexión verbal regular. Sintaxe da oración pasiva	3	12	X		
4	Formas nominais do verbo. A lírica latina	Estudo morfosintáctico do infinitivo, participio, xerundio, xerundivo e supino	10	8	X		
5	A oración subordinada	Cadro xeral da oración subordinada en latín. Consecutio temporum. Valores das conxuncións ut, cum e quod	2	8	X		
6	A historiografía latina. Textos de Eutropio	Introdución aos textos orixinais de Eutropio. O xénero historiográfico en Roma	15	25		X	
7	Os verbos irregulares máis frecuentes. O teatro latino	Verbos volo e compostos. Verbos eo e fero. A literatura dramática latina. Textos de eutropio	20	15		X	
8	A oratoria romana. A fábula	Estudo dos xéneros da oratoria e da fábula. Textos de Eutropio e Fedro.	40	24			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Flexión nominal e pronominal. Transmisión da literatura clásica. A épica.	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	70
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas cincuenta		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	O alumnado será quen de explicar os trazos característicos da épica latina, así como da súa influencia na literatura posterior, e dos seus principais autores, a través do comentario de fragmentos traducidos		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	O alumno identificará e explicará, en textos da Eneida, palabras latinas que designan conceptos fundamentais para a comprensión da civilización latina		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula	TI	30
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		
CA1.9 - Analizar, interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	O alumnado participará na lectura de textos latinos escollidos, desenvolvendo paulatinamente estratexias de análise e comentario		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	O alumnado será quen de identificar, en obras de arte de calquera época histórica, o legado da Eneida		
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - Sintaxe oracional: funcións e sintaxe dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - Estratexias de retroversión de textos breves. Afondamento no uso de expresións idiomáticas. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe). - A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Etapas e vías de transmisión da literatura latina. A transmisión textual latina como patrimonio cultural e fonte de coñecemento a través de diferentes culturas e épocas. Soportes e materiais de escritura: tipos e preservación. O comercio librario no mundo antigo. A lectura en voz alta. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Analogías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
2	Flexión verbal. Verbo Sum e compostos	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	95
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas sesenta		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula	TI	5
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - Estratexias de retroversión de textos breves. Afondamento no uso de expresións idiomáticas. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

UD	Título da UD	Duración
3	Flexión verbal. Verbos regulares. Voz pasiva	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	95
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas setenta		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula	TI	5
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos.

Contidos

- A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.
- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc.
- Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado.
- Léxico:
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
- Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan.
- Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

UD	Título da UD	Duración
4	Formas nominais do verbo. A lírica latina	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	95
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas setenta e cinco		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	O alumnado interpretará e comentará un fragmento escollido ou un poema breve de tema ou inspiración clásica, baseándose nas pautas aprendidas nas análises realizadas en clase, con referencia ao contexto literario e histórico, pero tamén con perspectiva persoal e crítica		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	O alumnado analizará e explicará características fundamentais do xénero da lírica latina e de autores deste xénero partindo de textos ou fragmentos deste xénero		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Identificar e definir en textos líricos palabras latinas que designan conceptos fundamentais para a comprensión da civilización clásica		
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	O alumnado identificará e explicará a influencia da literatura latina e a cultura grecolatina en producións artísticas posteriores		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula	TI	5
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		
CA1.6 - Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, de poder ser, en latín, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	O alumnado extraerá, analizará e reflectirá oralmente, as ideas principais dos textos empregados na clase		
CA1.9 - Analizar, interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	O alumnado participará na lectura e análise de poemas de Catulo e Horacio		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe). - A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios latinos. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo.

Contidos

- A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
5	A oración subordinada	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	95
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas oitenta		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula	TI	5
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua latina. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

UD	Título da UD	Duración
6	A historiografía latina. Textos de Eutropio	25

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	91
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas cento dez		
CA2.4 - Analizar criticamente prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da diversidade como riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir de criterios dados.	O alumnado analizará criticamente prexuízos e estereotipos lingüísticos actuais, comparándoo co que coñece da realidade lingüística do latín clásico e amosando unha actitude de respecto e valoración da diversidade lingüística		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	O alumnado analizará e explicará características fundamentais do xénero da historiografía latina e de autores deste xénero partindo de textos ou fragmentos deste xénero		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Identificar e definir en textos líricos palabras latinas que designan conceptos fundamentais para a comprensión da civilización clásica		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula	TI	9
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, de poder ser, en latín, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	O alumnado extraerá, analizará e reflectirá oralmente, as ideas principais dos textos empregados na clase		
CA1.9 - Analizar, interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	O alumnado analizará, interpretará e comentará brevemente textos de historiografía latina		
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Funcións comunicativas adecuadas aos textos obxecto de traballo: reformular e/ou resumir textos escritos. - Léxico común nos textos e autores obxecto de traballo, así como fraseoloxía básica para a expresión oral en latín de preguntas básicas sobre o contido do texto e/ou a gramática. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

Contidos

- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico.
- Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores.
- Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios latinos.
- Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio.
- Analogías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual.
- A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo.

UD	Título da UD	Duración
7	Os verbos irregulares máis frecuentes. O teatro latino	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	90
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	O alumnado seleccionará o significado apropiado de palabras polisémicas e será quen de xustificar a súa decisión con apoio no contexto		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas cento trinta		
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	O alumnado interpretará e comentará textos e fragmentos de obras dramáticas latinas		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	O alumnado explicará os trazos máis importantes do teatro romano e os seus principais autores a través de fragmentos de comedia ou traxedia latina traducidos a castelán ou galego, comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	O alumnado identificará e definirá palabras latinas que designan conceptos fundamentais para a comprensión da civilización latina a través de fragmentos de comedias ou traxedias latinas		
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	O alumnado identificará e explicará a influencia do teatro romano en obras da literatura dramática moderna e contemporánea		
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	O alumnado participará na corrección das traducións propias e dos seus compañeiros no contexto do traballo diario na aula		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	O alumnado realizará a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada, identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina e comparándoas coas das linguas modernas que coñece		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	O alumnado planificará a súa aprendizaxe rexistrando os progresos e dificultades que atopa no proceso, seleccionando as estratexias máis adecuadas para superar as dificultades		
CA1.6 - Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, de poder ser, en latín, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	O alumnado extraerá, analizará e reflectirá oralmente, as ideas principais dos textos empregados na clase	TI	10
CA1.7 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.	O alumnado participará e diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo		
CA4.3 - Investigar o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, actuando de forma adecuada, empática e respectuosa e interesándose polos procesos de construción, preservación, conservación e restauración e por aquelas actitudes cívicas que aseguran a súa sostibilidade.	O alumnado realizará un pequeno traballo sobre os teatros romanos en Hispania, o seu estado de conservación e uso actual		
CA4.4 - Explorar as pegadas da romanización e o legado romano na contorna do alumnado aplicando os coñecementos adquiridos e reflexionando sobre as implicacións dos seus distintos usos, dando exemplos da persistencia da Antigüidade clásica na súa vida cotiá e presentando os seus resultados a través de diferentes soportes.	O alumnado incluírá, no seu traballo sobre os teatros romanos, referencias a outras formas de ocio romano da que haxa restos na súa contorna, reflexionando sobre a súa función social e a súa pervivencia na sociedade contemporánea		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. <ul style="list-style-type: none"> - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. <ul style="list-style-type: none"> - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Léxico: <ul style="list-style-type: none"> - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. <ul style="list-style-type: none"> - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe). - A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. <ul style="list-style-type: none"> - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios latinos. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
8	A oratoria romana. A fábula	24

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	O alumnado realizará traducións directas de textos ou oracións independentes, orixinais ou adaptadas, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando os elementos morfolóxicos e sintácticos regulares que se lle requira.	PE	89
CA1.8 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata a lingua de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do repertorio propio.	Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de carácter regular que se produciron dende o latín ao castelán e galego		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	O alumnado será quen de explicar o significado etimolóxico dun termo de uso común en castelán ou galego e de inferir o significado de termos do léxico especializado, atendendo aos cambios fonéticos ou semánticos que tivesen lugar		
CA2.2 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata as linguas de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do seu repertorio propio.	Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de carácter regular que se produciron dende o latín ao castelán e galego		
CA2.3.1. - O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual en castelán, galego e outras linguas modernas	O alumnado será quen de explicar e de empregar correctamente e nun contexto axeitado locucións latinas e latinismos de uso habitual, en número dunhas cento cincuenta		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	O alumnado explicará os trazos máis importantes da oratoria romana e os seus principais autores a través de fragmentos de discursos romanos traducidos a castelán ou galego, comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	O alumnado identificará e definirá palabras latinas que designan conceptos fundamentais para a comprensión da civilización latina a través de fragmentos de discursos romanos		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.	O alumnado participará e diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo		
CA2.5 - Crear textos individuais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se partise da civilización e cultura latina como fonte de inspiración.	O alumnado elaborará individualmente un pequeno discurso, sobre un tema clásico acordado co profesor, con intención literaria, respectando a grandes trazos a estrutura dun discurso clásico, apoiando o seu discurso coa linguaxe audiovisual a través dunha presentación en formato dixital		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	O alumnado seleccionará e incorporará ao traballo do discurso (CA2.5) citas de textos relevantes da civilización latina, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente das fontes clásicas, calibrando a súa fiabilidade e citando as fontes empregadas	TI	11
CA4.1 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	O alumnado investigará e incorporará ao traballo do discurso (CA2.5) aspectos relevantes da civilización latina, seleccionando, contrastando e reelaborando a información, calibrando a súa fiabilidade e citando as fontes empregadas		
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - Ferramentas de tradución, cando se considere necesario. - Lectura comparada de diferentes traducións e comentario de textos bilingües a partir de terminoloxía metalingüística. - Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución.

Contidos

- Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación.
- Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.
- Estratexias para a planificación e produción de textos orais ou, preferentemente, escritos.
- Funcións comunicativas adecuadas aos textos obxecto de traballo: reformular e/ou resumir textos escritos.
- Léxico común nos textos e autores obxecto de traballo, así como fraseoloxía básica para a expresión oral en latín de preguntas básicas sobre o contido do texto e/ou a gramática.
- Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc.
- Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado.
- Regras fonéticas na evolución do latín ás linguas de ensino.
- Léxico:
 - Lexemas, sufixos e prefixos de orixe latina presentes no léxico de uso común e no específico das ciencias e a técnica.
 - Significado e definición de palabras de uso común nas linguas de ensino a partir dos seus étimos de orixe latina.
 - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos.
- O significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
- O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.
- Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan.
- Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes de latín no ámbito transnacional.
- Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico.
- Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores.
- Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios latinos.
- Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio.
- Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual.
- Introducción á crítica literaria.
- A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo.
- Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados: ferramentas para o tratamento de datos bibliográficos e recursos para evitar o plaxio.
- O dereito romano e a súa importancia no sistema xurídico actual.

Contidos

- A importancia do discurso público para a vida política e social. A oratoria e as novas tecnoloxías.
- Técnicas de debate e de exposición oral.

4.1. Concrecións metodolóxicas

As clases serán fundamentalmente prácticas e requirirán a participación activa do alumnado: ás explicacións de orde gramatical ou de literatura, o máis breves posible, seguirán diálogos, comentarios de textos e prácticas de tradución nas que o alumnado deberá poñer en práctica os coñecementos que vai adquirindo

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Materiais e recursos didácticos

O alumnado deberá empregar e contar cun dicionario de latín para o seu uso persoal. Os apuntamentos e textos obxecto de estudo serán proporcionados polo profesor en forma de fotocopias. Ademais, o alumnado disporá de todos estes materiais en formato dixital a través da aula virtual, onde atopará tamén material complementario e exercicios

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial consistirá nunha proba escrita con exercicios básicos de morfoloxía e sintaxe latina, para comprobar en que medida lembra o alumnado a gramática de primeiro curso, cales son as súas flaquezas e que contidos cómpre repasar

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	8	2	3	10	2	15	20	40	100
Proba escrita	70	95	95	95	95	91	90	89	89
Táboa de indicadores	30	5	5	5	5	9	10	11	11

Criterios de cualificación:

O peso de cada avaliación na nota final será diferente, incrementándose a medida que avanza o curso, o que se explica por tratarse dun materia de lingua, onde os coñecementos e habilidades teñen carácter acumulativo e progresiva dificultade. Así, a 1ª avaliación suporá un 25% da nota final, a 2ª avaliación un 35% e a derradeira avaliación un 40%.

En cada avaliación haberá dúas probas escritas, a primeira cun peso do 40% e a segunda do 60%. A media destas

dúas probas constituirá o 90% da nota da avaliación. Outro 5% provirá das actividades e traballos realizados na avaliación e o restante 5% provirá do traballo cotián na aula e na casa.

De non obter cualificación positiva segundo o procedemento descrito no primeiro párrafo, o alumnado poderá realizar unha proba escrita de recuperación da materia. Non haberá probas de recuperación das avaliacións.

Criterios de recuperación:

Tanto para a recuperación da materia como para a avaliación extraordinaria teranse en conta os seguintes criterios mínimos:

A) Coñecemento dos aspectos regulares da morfoloxía nominal, pronominal e verbal, así como das estruturas sintácticas regulares e características do latín

B) Expresión escrita e ortografía correcta

C) Capacidade para traducir un texto breve (máximo tres liñas) de Eutropio ou un fragmento ou fábula completa de Fedro (máximo seis versos)

D Coñecemento das características principais dos xéneros literarios latinos e dos autores máis representativos

E) Coñecemento e uso correcto dunhas cento cincuenta expresións en latín

6. Medidas de atención á diversidade

Este curso non contamos con ningún alumno que presente necesidades educativas especiais. O tamaño do grupo (dez alumnos), así como a metodoloxía empregada, permiten unha atención individualizada continua que se adecúe ás distitas características do alumnado. Por outra banda, o curriculum da materia contén abundante material para incidir no respecto á individualidade.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Ideoloxía imperial e consecuencias da guerra	X	X	X					
ET.2 - Situación da muller no imperio romano				X	X		X	
ET.3 - A sexualidade no mundo antigo e o respecto pola diversidade				X	X		X	
ET.4 - A escravitude				X	X		X	
ET.5 - As diferencias sociais				X	X		X	X
ET.6 - O significado e o exercicio da cidadanía durante o imperio romano								X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Excursión a Roma	Para este curso, xunto co departamento de grego, propoñemos recuperar a tradicional excursión a Roma para os alumnos de latín e grego de bacharelato		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Cumprimento da programación igual ou superior ao 90%
Metodoloxía empregada
Grao de satisfacción do alumnado (test anónimo) e índice de aprobados igual ou superior ao 70%
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Emprego de presentacións en formato dixital e de exercicios a través da aula virtual
Medidas de atención á diversidade
Elaboración de exercicios de distinto tipo, adecuados ás características de todo o alumnado
Clima de traballo na aula
Observación directa e test anónimo
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Coordenación con outras materias, especialmente grego, Filosofía, Historia da Arte, Lingua galega e lingua castelá, para establecer as posibles coincidencias na programación e a homoxeneización de explicacións e terminoloxía gramatical

Descrición:

Os indicadores de logro valoraranse no día a día e, sobre todo, ao final de cada avaliación, medindo o grao de cumprimento dos obxectivos marcados

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O seguimento da programación, polo que corresponde aos contidos, farase semanalmente, tendo en conta as necesidades do alumnado e sen forzar o ritmo do curso.

A avaliación da programación farase de xeito continuado, en diálogo co alumnado, e introducindo os cambios que fosen precisos. Ao remate de cada avaliación farase unha reflexión máis pormenorizada, baseada nos indicadores de logro. De non cumprirse estes indicadores, introduciremos os cambios necesarios, tanto a nivel de contidos como a nivel procedemental, e terémolos en conta para o próximo curso.

9. Outros apartados